

PEBI NE STRELATI!

Ne vem, kdo se je prvi spomnil, da bi bilo potrebno izdati tole kompilacijo (jaz se zagotovo nisem), vendar vem, da je ne bi nikoli bilo, če moj dober prijatelj in ena legendarnih celjskih fac Grega Seles ne bi doma našel neke stare, obrabljene kasete. Na njej sta bila posneta dva benda, v katerih sem tudi sam igral – gre za Fakt in Brigade izgubljenih iluzij. Ker so bili po najinem mnenju to edini še obstoječi posnetki omenjenih dveh zasedb, je kaseto nesel Samu Seničarju, da jo presname na trdi disk in tako obvaruje na njej zabeleženo glasbo pred dokončnim propadom. Naključje je hotelo, da je Samo ravno dobil gramofon in v digitalno obliko spravil še dva »dokumenta« - vinilni plošči »Strelnikoff On 45« in »Damned Die Hard« zasedbe Phone Box Vandals. Ko je nekje izbrskal še posnetke Prezeble mafije in Riot, sem dobil Gregorjev klic: »Ej, izdali bom kompilacijo celjskih bendov. Kaj praviš?«

In kaj sem pravil? Nič. Ideja se mi je zdela dobra, ampak sem videl obilo težav, predvsem s kvaliteto posnetkov. Večina ohranjenih zadev je namreč po današnjih standardih glasbene produkcije zelo uboga. Ko pa sem posnetke slišal, sem se ponudil, da jih pomagam popraviti, kolikor se bo pač dalo. Imeli so namreč tisto »nekaj«, kar ti ne morejo dati leta poliranja v studiu: pristen šus. Čudeža seveda nisem mogel narediti, poskusil pa sem jih spraviti do nivoja, ko povprečen mlad poslušalec ne bo več dobil impulza, da bi CD vrgel iz predvajalnika že po desetih sekundah.

Začetno navdušenje se je očitno preneslo še na nekatere Celjane, saj so na naš naslov začeli prihajati novi in novi posnetki. CD-ji, trakovi, kasete. Grega je iz zgodbe izstopil, s Samom pa sva se lotila dela. On organiziranja celotnega projekta, jaz pa čiščenja posnetkov. Moram priznati, da mi je občasno vse skupaj šlo zelo na živce, sem pa zato dobro obnovil celotno zgodbo, katere del sem bil tudi sam.

V začetku osemdesetih se v Celju ni dogajalo nič. Sivina. Socializem. Ne maram poslušati zgodb, kako je bilo takrat bolje. Danes si res prepuščen trgu, takrat pa si bil samopašnim oblastnikom, ki se jim je ponavadi z brkov cedila mast goveje župe, ki so jo skupaj z zvoki harmonike posrebal prejšnji dan. Ravno so se navadili na hipije in njihove dolge lase, pa je usekal nov državni sovražnik, še hujši od prejšnjega. Grizel je na ime punk. Najstniški smrkavci smo si začeli na ponošene reklce svojih očetov pripenjati bedže z imeni čudnih bendov, ki so bila nevarno podobna protidržavnim parolam, nekaterim pa to ni bilo dovolj in smo začeli še sami zganjati nemogoč hrup na razglašeni instrumentih. Naš kolovodja je bil tip po imenu Peter Poljanec. Peter ga je seveda klicala le lastna mati, za ostale je bil Pero. Pero je imel ambicijo skupaj spraviti bend, ki bo jebal mater vsem ljubljanskim pozerjem in ostalim zainteresiranim. Seveda s trdo, brezkompromisno in zajebano muziko. Ker je vedel, da igram klavir, me je povabil k sodelovanju in tako sem se znašel v prvem bendu v svojem življenju. Po začetnem matranju v dnevni sobi pri meni doma smo razpadli. Smo pa mulci v tistem času z zanimanjem opazovali nekega drugega, malce starejšega tipa, ki je v napol punkerski opravi redno tovoril na hrbtu akustično kitaro, ko je stopal po glavni ulici z železniške postaje proti najbližji gostilni. Vedeli smo, da je to Dani Bedrač, vodja takrat dobro znane akustične skupine Kladivo, konj in voda. Zakaj se šemi v punkerja pa nam

je bila čista uganka. Da nek trubadur na sebi nosi cunje, v katerih je nemarno podoben nam, pravim punkerjem, je bilo skoraj tako bogokletno, kot da bi pljuval po tekovinah revolucije. Odgovor na naše vprašanje smo izvedeli kmalu. V Celje so prišli igrati takrat popularni Otroci socializma, kar je bil veledogodek, saj se je zanimiv koncert zgodil na vsaki dve leti. Kadar je bilo obdobje plodno, seveda. To je bil prvi punk koncert v Celju po Pankrtih na drsališču. Kot predskupina je bila napovedana Lokalna televizija. Vsi smo se spraševali, kdo so to. In na oder so prikorakali Bedrač, nek tip s saksofonom, še en s kitaro ter nekdo, za katerega smo pričakovali, da bo pevec. Bedrač je vklopil ritem mašino, ki je zvenela kot dva Kitajca, ki igrata namizni tenis, začel spuščati besne zvoke iz svojega sintetizatorja, iz saksofona pa je se je oglasilo presunljivo ječanje. Bilo je ogabno, ampak najboljše je šele prišlo. Tip, za katerega smo zmotno predvidevali, da bo zapel ali vsaj zatulil, se je začel režati. Zlobno. Noro. Psihotično. »Hahahahahahaha«, je odmevalo.... Danes ga boste srečali v Ljubljani, kjer po pločnikih riše angele. Sliši na ime Emerson.

Cela zadeva s punkom seveda ni imela nobene zveze, bila pa je nekaj novega. Nekaj, kar se je začelo dogajati. V Trbovljah so se ravno pojavili Laibach, Celje pa je imelo Lokalno televizijo. Tekmovanje, kdo bo bolj neposlušljiv, se je začelo. Vanj smo se vključili še trije smrkavci. Svojega dirkalnega konja smo poimenovali Desant. Koncept je nastal v gostilni, vaj pa nismo potrebovali, saj smo bili vsi trije naravni talenti. Davor Klarič je bil odločen, da se preizkusi kot bobnar, Vasja Ocvirk je bil rojen frontman, meni pa je Bedrač posodil sintetizator in vloge so bile tako razdeljene. Ognjeni krst smo doživeli na punk festivalu v Žalcu, kjer smo ob izdatni podpori domačih navijačev popolnoma očarali občinstvo. Te čare smo kasneje izvozili tudi v druge kraje in bili prvi nedomač bend v Rogaški Slatini, ki ga po koncertu poslušalci niso pretepli. Bili so namreč v prevelikem šoku.

Nekje v tistem času sva se začela s Perotom zopet dogovarjati o sodelovanju in rodile so se Brigade izgubljenih iluzij. Iluzije so se res hitro izgubile in sledil je neizbežen razpad, vendar pa smo tokrat za sabo pustili posnetke. Še bolj pomembno pa je bilo, da smo stanovalce Cankarjeve 5 (nekaj korakov proč od Mladinskega kluba, kasneje preimenovanega v Kljub) prepričali, da so nam odstopili kletni prostor za vaje. Tam so v naslednjih nekaj letih vadili skoraj vsi celjski bendi. Z Vasjo sva ustanovila Generacijo nasilja, projekt bolj zajebantske narave (zlobneži bi porekli, da so bile takšne vse najine španovije), ki ni doživel kakšnega večjega odziva, vendar pa sva tu ustvarila komad, ki je v nadaljevanju odigral ključno vlogo. Desant je dvignil glavo vsake toliko časa in pred Vasjevim odhodom v vojsko smo uspeli narediti tri posnetke. Potem sem se pridružil Perotovemu novemu bendu, tokrat kot bobnar. Iskali smo še basista, na ulici sem srečal Davorja in na moje vprašanje, če kakšnega pozna, je odgovoril nikalno. Se je pa ponudil, da bi sam igral bas. In tako nas je Pero krstil za Fakt. Prvi koncert smo imeli kot predskupina Niet v Celju. Naredili smo posnetke, ki so prišli v roke ljudem na Radiu Študent. Takoj so nam organizirali koncert v takratnem K4. Na predvečer koncerta smo razpadli.

Pero je izginil s scene in od takrat se z muziko ne ukvarja več aktivno, kitarist Niko je kasneje ustanovil podjetje, ki skrbi za video projekcije na raznih večjih koncertih in

festivalih, Davor in jaz pa sva šla naprej. Davor k Šank Rock ter kasneje k Magnificu, Vladu Kreslinu, Laibach in ne vem kam vse še, jaz pa v bend z bizarnim imenom Yuhuhu stric Vinko in njegovi. Občasno sem gostoval tudi pri Lokalni televiziji. Nekako v tistem času so v Mladini objavili članek o čudaškem tipu iz Slovenske Bistrice po imenu Mario Marzidovšek, ki je ustvarjal neposlušljivo glasbo in imel celo svojo kasetno založbo. Bedrač je članek prebral in prepoznal sorodno dušo, zato ga je povabil na koncert Lokalne TV v celjski Narodni dom. Vsi smo z zanimanjem pričakovali njegov prihod ter ugibali, kakšen videz gre skupaj s takšno pošastno glasbo. Prikazal se je tip, podoben izučnemu električarju. Edina stvar, s katero je izstopal, je bilo približno dvokilogramsko nazobčano kolo, ki ga je nosil obešenega okoli vratu.

Z njegovim prihodom se je začelo resnejše sodelovanje med Celjem, Žalcem, Mariborom pa tudi Trstom. Dani je navezal stik s tržaško organizacijo »Il Posto delle Fragole«, ki se je šla nekakšno alternativno psihiatrijo, del katere je bila tudi glasbena terapija. Italijani so tako hodili igrat k nam, mi pa v Italijo. V navezi so bili poleg Marzidovška in Lokalne TV še mariborski Masaker, CZD, celjsko-žalska industrial-noise zasedba Electric fish ter drugi občasni padalci. Mario pa je izdajal kasete za svojo založbo MML (MarzidovshekMinimaLaboratorium). Ljubljana pa je bila s svojo sceno še vedno dlje kot Amerika. Za provinco v njej ni bilo prostora.

Bedrač se je leta 1986 odločil, da bo začel ustvarjati bolj sprejemljivo glasbo in je s Primožem Jezo ustanovil Sfinkter, elektro-pop duo z ambicijami po uspehu v tujini. Zadeve sta se resno lotila, posnetki so nastajali v pravem studiu in še danes zvenijo sveže. Mislim, da je bila to prva celjska alter zasedba, ki je igrala v Ljubljani – nastopila sta v okvirju neke modne revije v Festivalni dvorani. Naslednje leto je bilo prelomno. Bedrač je povabil Vasjo in mene v koncertno zasedbo Sfinktra, Yuhuhu stric Vinko in njegovi pa smo spremenili zvok in se preimenovali v Phone Box Vandals.

Najprej o Sfinktru; ko smo začeli vaditi, se je Dani odločil, da ga to dolgočasi in se tega početja ne gre več. Ker pa se je material na dotedanjih vajah dobro slišal, je Vasjo in mene Primož prosil, da nadaljujemo z delom. Treba je bilo samo poiskati nove člane. Jaz sem imel v študentskem domu dobrega prijatelja Aleksandra Arsova, ki je včasih igral kitaro pri Gast'r'bjt'rs (kasnejših Demolition Group). Sašo je bil takoj za, saj je pogrešal staro slavo, v zvok zasedbe pa se je s svojim funky načinom igranja idealno vklopil. Iskali smo samo še basista in s Sašem sva ga našla na ulici v Ljubljani; mimo je prikorakal Mire Lovrič, basist (in kasneje pevec) Miladojke Youneed, ki je bila tik pred svojim velikim prebojem. Ko sva mu omenila, da iščemo basista in da so v igri tudi špili v Italiji, je bil takoj v bendu. Vklopil se je odlično. S svojim maniakalnim vedenjem je dodobra okužil tako Vasjo kot mene in verjetno odločilno vplival na novi celjski zvok. Njegov prispevek k širjenju obzorij je bil stil, ki smo se mu do tedaj izogibali kot hudič križu: metal.

Sfinkter je v tej postavi nekaj časa vadil v ljubljanskem stanovanju Marka Breclja in sosedi so nas imeli še kar radi; mislim, da so bili srečni, da ne igra Marko. Po nekaj špilih je tudi to zasedbo vzel hudič, še prej pa je nastal komad, ki smo ga vsak s sabo odnesli tako Mire kot tudi midva z Vasjo. Inspiracija je bila pesem Generacije nasilja

(najdete jo na tem CD-ju), v kateri Vasja prepeva, da se še nikol ni počutu kot takrat, »ko sva ležala, ti z razbito glavo in jas s kladivom v roki«. Omenjeni komad smo si vrteli nazaj in slišalo se je nekaj takšnega kot »sajni ikorumovidalks« (kasete je zato popolnoma zdravsana in kvaliteta zvoka je temu primerna). Huronsko smo se zabavali, Mire pa je naredil rif na basu. Miladojka so omenjeni komad z imenom Sajni izdali na svojem albumu »Bloodylon«, za Vasjo in mene pa je predstavljal začetek nečesa novega.

Da pa bi to novo res prišlo, je moralo staro oditi. Mene so vrgli iz Phone Box Vandals in na moje mesto sta prikorakala Bojan Stopar in Peter Schmidt. Ker nisem imel kaj početi, mi je Vasja predlagal, da narediva nov bend. Začela sva s Sajni. Na štirikanalnem kasetofonu je začela nastajati elektronska podlaga, ki sva jo podkrepila z unisonim dretjem. Potem sva si v zvočni sliki zaželela še kitaro in prišel je Franek Markošek. Ker je Miladojka začela doživljati velik uspeh, Mire ni imel več časa, zato sva prosila Tomaža Vučerja iz žalskega metal benda Epidemic Zone, da pride odigrat bas. Tomaž je odigral in ostal še nekaj časa. Začeli smo resno delati. Vasja je predlagal ime: Strelnikoff Orchestra. Jaz sem predlagal, da Orchestra zberemo in ostane samo Strelnikoff. Orchestra je šel, prišel pa je Robert Ceglar. Robi je bil še en bivši član Gast'rbajt'rs, s sabo pa je prinesel saksofon.

Krstno uprizoritev smo izvedli v nizozemskem mestu Eindhoven, kamor nas je poslal Mire. Za Miladojko namreč Nizozemci niso imeli dovolj denarja, mi pa smo bili veseli, da bomo lahko širili bratstvo i j edinstvo izven meja naše domovine. Tam nas je videl človek po imenu Scheet, ki je kasneje odigral eno izmed ključnih vlog v naši karieri. V domovino smo se vrnili zmagoslavno s povabilom na skupno nizozemsko turnejo s Scheetovim bandom Afflict. Doma pa se je zgodil YURM (jugoslovanski rock moment), festival s sedežem v Zagrebu, ki je vključeval še nastope v Beogradu, Skopju in Ljubljani. Nastopili smo skupaj s še dvema predstavnikoma iz Slovenije: Phone Box Vandals in Polsko Malco iz Krškega. Vsi trije smo pometli s konkurenco iz drugih republik in poželi ovacije kritikov (predvsem v Zagrebu), končno pa smo tudi nastopili v Ljubljani. Sledil je Novi rock 89. Novi rock je bil takrat ključni festival alter glasbe v Jugoslaviji in tisto leto smo na odru ljubljanskih Križank stali skupaj z Vandali, Majkami in Disciplino Kičme. Ta nastop je nekako pomenil dokončno uveljavitev tako Vandalov kot nas na domači alter sceni, v začetku leta 1990 pa smo istočasno izdali še prvi samostojni plošči in vsa vrata so bila odprta.

Leta 1991 se je zgodila naslednja velika stvar po punku: preboj Nirvane v mainstream. To je po celem svetu povzročilo revolucijo in posledično poplavo bendov, ki so ojačevalce dobro privili. V Celju so najbolj našigali Prezebla mafija, fantje iz Kljuba, ki so doživeli veliko lokalno slavo, vendar je za večji preboj očitno zmanjkalo energije. Iz Phone Box Vandals sta se izločila Bojan Stopar in Peter Schmidt ter ustanovila Baby Zdravo. Le-ti so nekaj časa razturali po Sloveniji ter tudi nastopili na Novem rocku. Od tam je Peter odšel igrat bobne k Lokalnim pizdam, ki so bili na tem, da postanejo en bolj uspešnih punk bendov v Sloveniji, vendar so zaradi svoje politične nekorektnosti (kar naj bi bila drugače definicija punka, če vprašate mene) pogoreli. Niso namreč hoteli pristati na pravila igre, ki jih je od njih zahteval mainstream. Peter (danes poznan

kot Pero Stranac) in kitarist Spidi sta danes del enega najboljših slovenskih rokenrol bendov Stranci, Bojan pa je iz Baby Zdravo odšel igrat kitaro k Polski malci, zatem pa še bobne k velenjskim Res Nullius. Danes ima bend z Giannijem iz Noctiferie. Gre nedvomno za izjemno talentiranega glasbenika; poslušajte posnetka Baby Zdravo, kjer sam odigra vse instrumente. Seveda pa moram omeniti še najmlajše udeležence te kompilacije. Riot so bili v času, ko so nastali tu objavljeni posnetki stari med 14 in 16 let, vendar so »žgali«
hardcore sto na uro. Iz njihove zapuščine je zrasel danes najbolj poznan in cenjen celjski punk band Multiball. In tako je prišlo novo tisočletje.

V novem tisočletju se je v Celju pojavil nov val dobrih bendov, ki pa jih ni na tem CD-ju. Zato lahko napovem tisto, kar Hollywood najbolj ljubi: nadaljevanje z naslovom Celjska scena 2000-2010.

Sergej Steblovnik